

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

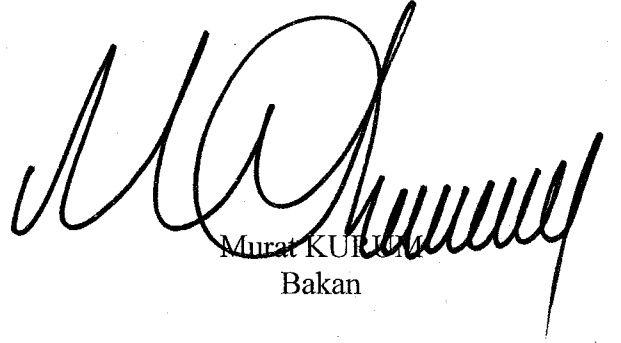
08 Eylül 2022

Sayı :30824082-610 456383
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekilllerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

- Liste (7 Adet, 11 Sayfa)
- Cevap Yazısı (160 Adet, 323 Sayfa)

**ZONGULDAK MİLLETVEKİLİ
SAYIN ÜNAL DEMİRTAŞ'IN
TBMM 7/68377 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVABI**

SORULAR

- 1) Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi tarafından Filyos Endüstri Bölgesi'nde yer alacak sektörler arasında olmamasına rağmen bu bölgede, yüksek oranda birçok kimyasal maddenin kullanılacağı, Karadeniz'i, Filyos Kuş Cenneti'ni, Filyos Deltası'nı ve çevreyi olumsuz şekilde etkileyeceği çok açık olan gübre fabrikası kurulmasına neden izin verdiniz?
- 2) Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi tarafından Filyos Endüstri Bölgesi'nde yer alacak sektörler arasında olmamasına rağmen, bu bölgede, "Gübre Entegre Tesisi" kurulması Filyos Endüstri Bölgesi'nin kuruluş amacına uygun mudur?
- 3) Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi tarafından Filyos Endüstri Bölgesi'nde yer alacak sektörler arasında olmamasına rağmen, bu bölgede Tosyalı Gübre Sanayi A.Ş 'ye "Gübre Entegre Tesisi" kurulmasına izin verilmesinin nedeni, Tosyalı Gübre Sanayi A.Ş'nin kurucusu ve sahibinin, aynı zamanda Varlık Fonu Yönetim Kurulu Üyesi olan Fuat Tosyalı olması mıdır? Tosyalı Holding dışında bir başka holding bu tesisin kurulmasını talep etseydi, buna izin verir miydiniz?
- 4) Yapılacak olan gübre fabrikasının Karadeniz'e, Filyos Kuş Cenneti'ne, Filyos Deltası'na ve çevreye etkileri araştırılmış mıdır?
- 5) Bakanlığınıza, Tosyalı Gübre Sanayi A.Ş'nin Filyos Endüstri Bölgesi'nde kuracağı Gübre Entegre Tesisi ile ilgili sunulan ÇED başvurusunun en önemli aşaması olan "Halkın Katılım Toplantısı" neden yapılmamıştır?
- 6) Halkın katılım toplantısının yapılmamasının nedeni Zonguldaklıların ve bölge halkının "Gübre Tesisi"nin yapılmasına karşı çıktığının Bakanlığınıza bilinmesi ve gübre entegre tesisine karşı, bir kamuoyu oluşmasının engellenmek istenmesi midir?
- 7) Filyos Endüstri Bölgesi'nde kurulacak gübre fabrikasının ÇED sürecinin Zonguldak halkından ve kamuoyundan kaçırılırcasına, taraf olduğumuz "Ramsar Sözleşmesi'ne" aykırı olarak Bakanlığınıza adeta bir "oldu bitti"ye getirilerek tamamlanması, Çevresel Etki Değerlendirme raporu alınmasının amacına uygun mudur?
- 8) Karadeniz'e, Filyos Kuş Cenneti'ne, Filyos Deltası'na ve çevreye çok ciddi olumsuz etkiler verecek olan Tosyalı Gübre Fabrikası'nın ÇED sürecini üstü kapalı şekilde tamamlamak Bakanlığınızın "çevreyi korumak" amacı ile örtüşmekte midir?

CEVAPLAR

Bakanlığımıza başvuru yapılan söz konusu proje ÇED Yönetmeliğinin EK-1 Listesi 6. Maddesi'nde yer alan "*Fonksiyonel olarak birbirine bağlı çeşitli birimleri kullanarak endüstriyel ölçekte üretim yapan kimya tesisleri: b) İnorganik kimyasalların üretimi ve c) Yıllık 20.000 ton ve üzeri fosfor, azot ve potasyum bazlı basit veya bileşik gübrelerin üretimi*" kapsamında değerlendirilmiştir.

Söz konusu projenin ÇED sürecinde; ilgili kamu ve kuruluş temsilcileri Bakanlık yetkilileri ile proje sahibi ve temsilcilerinden oluşan bir komisyon kurulmuştur. İnceleme değerlendirme komisyonunda; Sanayi Bölgeleri Genel Müdürlüğü, DSİ Genel Müdürlüğü, Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü, Tarım Reformu Genel Müdürlüğü, Mekânsal Planlama Genel Müdürlüğü, Meteoroloji Genel Müdürlüğü, Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü(Hava Yönetimi Dairesi Başkanlığı, Su ve Toprak Yönetimi Dairesi Başkanlığı, Kimyasallar Yönetimi Dairesi Başkanlığı), Zonguldak Valiliği (Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü, İl Tarım ve Orman Müdürlüğü, İl Sağlık Müdürlüğü) yer almıştır.

ÇED Yönetmeliği'nin 24.Madde, c bendi “ Organize Sanayi Bölgeleri, İhtisas Organize Sanayi Bölgeleri, Endüstri Bölgeleri, Serbest Bölgeler ile Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde kurulması planlanan projeler”, projeler için uygulanacak ÇED sürecine ilişkin yöntem Bakanlıkça belirlenir hükmü bulunmaktadır. Bu itibarla proje ile ilgili Halkın Katılımı Toplantısı yapılmamıştır. Yönetmeliğin 10. maddesi uyarınca Komisyon tarafından ÇED Raporu Özel Formatı hazırlanmıştır.

ÇED Raporu Özel Formatı esas alınarak hazırlanan ÇED Raporunun Bakanlığımıza sunulmasını müteakip, ÇED Yönetmeliği'nin 11.maddesi uyarınca Proje ile ilgili inceleme değerlendirme sürecinin başladığı ve ÇED Raporunun halkın görüşüne açıldığı, Bakanlık ve Valilik tarafından anons, askıda ilan, internet gibi uygun araçlarla halka duyurulabileceği, ÇED Raporunu incelemek isteyenlerin duyuru tarihinden itibaren rapor nihai edilene kadar raporu inceleyerek proje hakkında Bakanlığa veya Valiliğe görüş bildirebilecekleri, Valiliğe bildirilen görüşlerin Bakanlığa iletileceği, bu görüşlerin komisyon tarafından dikkate alınarak Bakanlıkça yetkilendirilmiş kurum/kuruluşlar tarafından ÇED Raporuna yansıtılacağı gibi hususlar yerine getirilmiştir.

Projeye ilişkin 25/04/2022 tarihinde 1. IDK toplantısı yapılmış olup, ilgili kamu kurum ve kuruluş temsilcilerinden oluşan İnceleme Değerlendirme Komisyonu tarafından yönetmeliğin 12. Maddesi uyarınca inceleme ve değerlendirme çalışmaları yürütülmüş olup, ÇED Raporu komisyon tarafından Nihai ÇED Raporu olarak kabul edilmiştir. ÇED Yönetmeliği'nin 14. maddesi uyarınca Komisyon tarafından incelenerek son şekli verilen ÇED Raporu halkın görüş ve önerilerini almak üzere on gün görüşe açılmıştır.

Proje hakkında 09.06.2022 tarihinde "ÇED Olumlu Kararı" verilmiştir. Ayrıca, projeye ilişkin verilen ÇED Olumlu Kararı Bakanlığımız ve Valilik tarafından halka duyurulmuştur. ÇED Yönetmeliği hükümleri gereğince gerekli iş ve işlemler usulüne uygun olarak yerine getirilmiştir.

1,2) Filyos Endüstri Bölgesi'nde yer alacak sektörlerin seçimi ile ilgili olarak Bakanlığımızın herhangi bir yetki ve sorumluluğu bulunmamakta olup, ÇED sürecinde başta Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı olmak üzere ilgili kurumların uygun görüşleri alınmıştır.

3) Tesisin içerisinde yer aldığı endüstri bölgesinin oluşturulması sürecinde Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından ilgili akademik kuruluşlara hazırlatılan fizibiliteye esas Bilimsel Rapor notunda; endüstri bölgesinde yapılaşma koşullarının ÇED aşamasında özellikle sulak alanların mevzuatı, Endüstri Bölgesi, çevre ve imar kanunu ile ilgili yönetmelik hükümleri birlikte dikkate alınarak tespit edilmesi ve alan içinde orta ve yüksek teknoloji tabanlı ve istihdam odaklı imalat sanayi dallarının ağırlıklı olarak faaliyette bulunmalarında bilimsel esaslar ve mevzuatın amir hükümleri yönünden sakıncanın görülmediği ortaya konulmuştur. Ülkemizde ulusal mevzuat kapsamında hazırlanan ve yürürlüğe giren üst planlar ve imar planlarının ilgili kurum ve kuruluşların uygun görüşleri alınarak ve askı sürecindeki itirazlar değerlendirilerek yetkili makamlar tarafından onaylandığı bilinmektedir. Proje alanını içeren üst planlar ve imar planları mevcut ve yürürlüktedir. Nazım ve uygulama imar planları plan hükümlerinde bilimsel rapor ve kurum görüşlerine uyulacağı ifade edilmektedir. Planlardaki alan kullanım kararları proje kapsamında yapılacak tesise uygundur.

4,8) Nihai ÇED Raporunun “Projenin İnşaat ve İşletme Aşamasında Çevresel Etkileri ve alınacak Önlemler” başlıklı üçüncü bölümünde ve diğer bölümlerde projenin çevreye olabilecek olumlu ve olumsuz etkileri değerlendirilmiş, belirlenmiş ve olumsuz yöndeki etkilerin önlenmesi ya da çevreye zarar vermeyecek ölçüde en aza indirilmesi için alınacak önlemler belirlenmiştir. Belirlenen önlemlerin olumsuz çevresel etkileri ortadan kaldırdığı veya ilgili mevzuatta izin verilen limitlerin altına indirdiği ilgili kamu kuruluşlarının görüşleri ile teyit edilmiştir.

5) Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliğinin Madde 24-c “Organize Sanayi Bölgeleri, İhtisas Organize Sanayi Bölgeleri, Endüstri Bölgeleri, Serbest Bölgeler ile Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde kurulması planlanan projeler” için uygulanacak ÇED sürecine ilişkin yöntem Çevre,

Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca belirlenir hükmü doğrultusunda proje alanı endüstri bölgesinde yer aldığı için Bakanlığımız tarafından Halkın Katılımı Toplantısının yapılmamasına karar verilmiştir.

6) ÇED Raporu askıda ilana çıkmış olup askı süresince hem web sitesinde görülebilmekte hem de Zonguldak Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, Zonguldak Valiliği, Çaycuma Kaymakamlığı, Çaycuma Belediye Başkanlığı, Filyos Belediye Başkanlığı, Gökçeler Köyü Muhtarlığı, Sazköy Köyü Muhtarlığı, Aşağıhsaniye Köyü Muhtarlığı ve Derecikören Köyü Muhtarlığı'nda halkın görüşlerini almak üzere 10 (On) takvim günü görüşe açılmıştır. Ayrıca, askı süresi dışında da halk istediği zaman doğrudan Zonguldak Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğümüze veya Bakanlığımıza başvuru yaparak itiraz ve görüşlerini bildirebilmektedir. Bu uygulamalarla ÇED sürecinin tabi olduğu mevzuat hükümleri tam olarak yerine getirilmiştir.

7) RAMSAR alanı ve Ulusal Öneme Haiz Sulak Alan 04.04.2014 tarih ve 28962 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren Sulak Alanların Korunması Yönetmeliğinde tanımlanan statülerdir. Proje bu statüye sahip sulak alanlarda yer almamaktadır. Proje alanına ilişkin alan kullanım kararları ilgili üst planlar ve imar planları ile ÇED sürecinin başlatılmasından önce imar mevzuatı esaslarına göre belirlenmiştir. Ayrıca; herhangi bir statüye girmese dahi ÇED raporunun "Projenin İnşaat ve İşletme Aşamasında Çevresel Etkileri ve Alınacak Önlemler" başlıklı üçüncü bölümünde ve diğer bölümlerde projenin çevreye olabilecek olumlu ve olumsuz etkileri değerlendirilmiş, belirlenmiş ve olumsuz yöndeki etkilerin önlenmesi ya da çevreye zarar vermeyecek ölçüde en aza indirilmesi için alınacak önlemler belirlenmiştir.

Proje alanı ve etki alanı içerisinde 2873 sayılı Milli Parklar Kanunu'na giren "Milli Parklar", "Tabiat Koruma Alanları", "Tabiat Anıtları", "Tabiat Parkları" maddesi altında yer alan özellikte herhangi bir alan bulunmamaktadır.